

Περιεχόμενα

1. ΤΡΟΜΑΖΕΙ ΤΟ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ ΑΔΙΕΞΟΔΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ ΤΟ ΒΗΜΑ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ 03/04/2022 σελ.39
2. ΠΩΣ ΘΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΘΕΙ Η ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΓΙΑ ΝΕΑ... ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ _ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ 03/04/2022 σελ.21

Επικαιρότητα **100** **ΧΡΟΝΙΑ**
ΤΟ ΒΗΜΑ

12 στις **74** Περιφερειακές Ενότητες είχαν περισσότερες γεννήσεις από θανάτους

56 από τους **325** δήμους είχαν θετικά φυσικά ισοζύγια

Κατά **450.000** άτομα περίπου μειώθηκε την τελευταία 10ετία (Ιανουάριος 2011 - Ιανουάριος 2021) ο πληθυσμός της Ελλάδας

Κατά περίπου **950.000** περισσότεροι από τις γεννήσεις οι θάνατοι την περίοδο 2021-2040

Οι γυναίκες σε αναπαραγωγική ηλικία (20-49 ετών) ήταν 2,35 εκατ. το 2010, μειώθηκαν στα 1,95 εκατ. το 2021 και δεν θα υπερβούν τα 1,7 εκατ. το 2041

ΡΕΠΟΡΤΑΖ
ΤΑΣΟΣ ΜΑΝΤΙΚΙΔΗΣ

Με τους θανάτους να ξεπερνούν τις γεννήσεις και την Ελλάδα να έχει έναν από τους πιο γηρασμένους πληθυσμούς στην Ευρώπη, κοινός τόπος είναι πως το δημογραφικό αδιέξοδο της χώρας παραμένει ένα από τα κορυφαία, οικονομικά, εθνικά ή ακόμη και υπαρκτά προβλήματα της χώρας, ενώ επηρεάζει και τον δυναμικό ρυθμό ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας. Σύμφωνα μάλιστα με μελέτη των Βύρωνα Κοτζαμάνη και Βασίλη Παππά του ερευνητικού προγράμματος «Δημογραφικά προτάγματα στην έρευνα και πρακτική στην Ελλάδα» του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Τεχνολογίας (ΕΙΔΙΕΚ) στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, ο πληθυσμός της Ελλάδας μετά το 2011 μειώνεται συνεχώς και η τρέχουσα απογραφή θα το επιβεβαιώσει.

Τρομάζει το δημογραφικό αδιέξοδο της Ελλάδας

Οι δημογραφικές εξελίξεις οδηγούν άμεσα τις επόμενες δεκαετίες σε μείωση του πληθυσμού

ΓΗΡΑΝΣΗ
Το ασφαλιστικό πρόβλημα και η οικονομία

Σύμφωνα με μελέτη της Alpha Bank σχετικά με το κατά πόσο οι δημογραφικές εξελίξεις επηρεάζουν και το ασφαλιστικό πρόβλημα της χώρας, το ποσοστό της ηλικιακής ομάδας άνω των 65 ετών στον συνολικό πληθυσμό αναμένεται να φθάσει στο 32,8% έως το 2070, ενώ ο δείκτης εξάρτησης των ατόμων άνω των 65 ετών προς τα άτομα ηλικίας 15-64 ετών, ο οποίος έχει ζωτικό ρόλο στη βιωσιμότητα του συστήματος, προβλέπεται να αυξηθεί από το 35 το 2019 στο 60 το 2070. Ταυτόχρονα, η διάμεση ηλικία αναμένεται να φθάσει τα 51 χρόνια, το ποσοστό γεννητικότητας να παραμείνει κάτω από το 1,6 και το προσδόκιμο ζωής να αυξηθεί στα 86,4 και 90,3 χρόνια για άνδρες και γυναίκες αντίστοιχώς έως το 2070.

Για την ελληνική οικονομία, η γήρανση του πληθυσμού ισοδυναμεί με περαιτέρω δημοσιονομική επιβάρυνση, ως αποτέλεσμα του αυξανόμενου τιμήματος του πληθυσμού που λαμβάνει συντάξεις. Η αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού από άτομα με ηλικία άνω των 65 που επιθυμούν να συνεχίσουν να εργάζονται και παράλληλα υπάρχει ζήτηση για τις υπηρεσίες τους, η ενσωμάτωση των μεταναστών στην αγορά εργασίας καθώς και οι αποτελεσματικές πολιτικές ενός brain gain (ανάκτησης ταλέντων) μπορούν να συμβάλουν στη μείωση της σκιάδους οικονομίας και της σκληρής εργασίας και κατά συνέπεια και η προβληματική του προβλήματος της γήρανσης και των συνεπειών της στο ασφαλιστικό σύστημα, αλλά και στο σύνολο της οικονομίας, εκτιμώσε η μελέτη της Alpha Bank.

Εξοδοί από τη χώρα

Την τελευταία 10ετία (Ιανουάριος 2011 - Ιανουάριος 2021), ο πληθυσμός της Ελλάδας μειώθηκε κατά 450.000 περίπου άτομα, απόρροια κατά 60% στο αρνητικό φυσικό ισοζύγιο (γεννήσεις - θάνατοι) και κατά 40% στο επίσης αρνητικό μεταναστευτικό ισοζύγιο, καθώς οι εξοδοί από τη χώρα, κυρίως αυτές των περίπου 500 χιλιάδων νέων και μορφωμένων Ελλήνων που αναζητούν μια καλύτερη τύχη στο εξωτερικό, απόρροια και της 10ετούς κρίσης, υπερκάλυψαν τις εισόδους αλλοδαπών προερχομένων στη μεγάλη τους πλειοψηφία από μη ευρωπαϊκές χώρες.

Η δημογραφική «κατάθλιψη» της χώρας χαρακτηρίζεται σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό το σύνολο πλέον του ελληνικού χώρου και όχι μόνο κάποια τμήματά του, καθώς ελάχιστες Περιφερειακές Ενότητες (μόνο 12 στις 74) είχαν περισσότερες

Οι ρυθμοί μείωσης του πληθυσμού της χώρας δεν πρόκειται να ανακοπούν - κλειδιά η αντιστροφή του brain drain, η γενναία πολιτική αύξησης των γεννήσεων και η ενσωμάτωση των μεταναστών

γεννήσεις από θανάτους, ενώ σε χαμηλότερο επίπεδο 56 μόνο από τους 325 δήμους είχαν και αυτοί θετικά φυσικά ισοζύγια. Αν μάλιστα την τελευταία 10ετία το μεταναστευτικό ισοζύγιο ήταν μηδενικό, 139 ανάμεσα στους 269 δήμους που κατέγραψαν αρνητικά φυσικά ισοζύγια θα έχαναν το 5% έως 20% του απογραφόμενου το 2011 πληθυσμού τους.

Αρνητικά εκόσμη

Οι προβολές της έρευνας αποτυπώνουν μια αρνητική εικόνα και για τα φυσικά ισοζύγια της επόμενης εικοσαετίας, καθώς σε εθνικό επίπεδο θα παραμείνουν αρνητικά, αφού οι θάνατοι την περίοδο 2021-2040 εκπατάται πως θα είναι κατά περίπου 950.000 περισσό-

τεροι από τις γεννήσεις για δύο λόγους: α) οι θάνατοι, έπειτα από μια πρώτη μείωσή τους τα επόμενα της πανδημίας έτη, θα συνεχίσουν να αυξάνονται λόγω της δημογραφικής γήρανσης (της αύξησης δηλαδή του πληθυσμού και του ποσοστού των 65 ετών και άνω στον συνολικό πληθυσμό) και β) οι γεννήσεις δεν αναμένεται να ανακάμψουν, ακόμη και αν οι νεότερες γενιές σταματήσουν να κάνουν λιγότερα παιδιά σε όλο και μεγαλύτερη ηλικία: η μείωση του σε αναπαραγωγική ηλικία γυναικών, που έχει αρχίσει από τα μέσα της δεκαετίας του 2000 στη χώρα μας, θα συνεχιστεί (οι 20-49 ετών ήταν 2,35 εκατομμύρια το 2010, μειώθηκαν στα 1,95 το 2021 και δεν θα υπερβούν κατά τις εκτιμήσεις της

έρευνας τα 1,7 εκατομμύρια το 2041).

Οι ρυθμοί μείωσης

Κατ'επέκταση, απουσία συνταρακτικών ανατροπών, όπως π.χ. ενός νέου κύματος μαζικής μετανάστευσης αλλοδαπών και, δευτερευόντως, όχι μόνο ανακοπής της φυγής των νέων αλλά και αντιστροφής του brain drain σε brain gain, καθώς και γενναίας πολιτικής αύξησης των γεννήσεων, οι ρυθμοί μείωσης του πληθυσμού της χώρας δεν πρόκειται να ανακοπούν. Η Ελλάδα βρίσκεται σε ένα δημογραφικό αδιέξοδο που δεν πλήττει μόνο τον πληθυσμό της αλλά υπονομεύει την οικονομική ανάκαμψη της χώρας, εκτιμώσε μελέτη και της ΡwC. Τυπικά η δημογραφική κατάρρευση

του ελληνικού πληθυσμού ξεκίνησε τη δεκαετία του 1980, όταν οι γεννήσεις ανά έτος μειώθηκαν από τις 150.000 στις 100.000, φθάνοντας στο 2011 όπου για πρώτη φορά ο αριθμός των θανάτων ξεπέρασε αυτόν των γεννήσεων κατά περίπου 30 χιλιάδες.

Η ηλικιακή σύσταση

Κατά τη διάρκεια της κρίσης ο πληθυσμός της χώρας μειώθηκε ραγδαία. Αρχικά η εισροή των μεταναστών συνέβαλε στην ανακοπή της πασιτικής τάσης της υπογεννητικότητας (1991-2000), όπου οι μετανάστες στη χώρα αυξάνονταν κατά 6% ετησίως. Από το 2008 και μετά οι μεταναστευτικές ροές προς τη χώρα περιορίστηκαν, ενώ παράλληλα μέρος του ανθρώπινου δυναμικού και μάλιστα υψηλών δεξιοτήτων μετανάστευσε στο εξωτερικό. Όλα αυτά είχαν ως αντίκτυπο και την αλλαγή της ηλικιακής σύστασης της χώρας, με τον πληθυσμό άνω των 65 να τριπλασιάζεται. Η μέση Ελληνίδα πλέον δεν γεννά δύο παιδιά που στατιστικά απαιτούνται ώστε να φέρει στη ζωή μια κόρη που θα την αντικαταστήσει. Ο δείκτης γονιμότητας της μέσης Ελληνίδας έχει πέσει στα 1,2 παιδιά, όταν τη δεκαετία του 1960 βρισκόταν στα 2,3 παιδιά ανά γυναίκα, πάνω από το όριο αντικατάστασης γενεών (2,1 παιδιά ανά γυναίκα).

Αλλάζει ριζικά η δομή των οικογενειών

Καθώς σήμερα ζούμε πολύ περισσότερα χρόνια, είμαστε πιο γηρασμένοι, κάνουμε λιγότερα παιδιά και λιγότερους γάμους, χωρίζουμε πιο εύκολα, η δομή των οικογενειών και των οικογενειών μας έχει αλλάξει ριζικά, οι δημογραφικές εξελίξεις οδηγούν άμεσα τις επόμενες δεκαετίες σε μια ολόκληρη ή άλλως επιτάχυνση της γήρανσης και σε μια μείωση του πληθυσμού της Ελλάδας. Η πτώση της γονιμότητας επιταχύνθηκε στις μετρήσιμες γενιές, καθώς όσες γυναίκες γεννήθηκαν το 1950 έφεραν στον κόσμο 2,1 παιδιά κατά μέσο όρο, αυτές που γεννήθηκαν το 1960 έκαναν 1,9 και όσες έχουν γεννηθεί το 1970 1,6 παιδιά. Μετά το 1980 και ιδίως μετά το 2010 η πτώση των γεννήσεων οφείλεται και στο ότι τα ζευγάρια τεκνοποιούν σε όλο και μεγαλύτερη ηλικία και, δευτερευόντως, στο ότι ο πληθυσμός των γυναικών αναπαραγωγικής ηλικίας μειώνεται. Η 10ετής οικονομική κρίση που βίωσε μάλιστα η χώρα ενίσχυσε τις προϋπάρχουσες τάσεις, την αύξηση δηλαδή της μέσης ηλικίας στην απόκτηση των παιδιών - ιδιαίτερα τον πρώτο - και την πτώση της γονιμότητας των νεότερων γενιών, ενώ ήρθε και η πανδημία να αυξήσει τόσο το 2020 όσο και το 2021 την προϋπάρχουσα ανασφάλεια στα νεότερα ζευγάρια.

2. ΠΩΣ ΘΑ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΘΕΙ Η ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΓΙΑ ΝΕΑ ΖΕΥΓΑΡΙΑ

Μέσο: ΠΡΩΤΟ ΘΕΜΑ _ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ημ. Έκδοσης: . . . 03/04/2022 Ημ. Αποδελτίωσης: . . . 03/04/2022

Σελίδα: 21

[H]

επαγώνει η στεγαστική πολιτική του ΟΑΕΔ που είχε πέσει σε λήθαργο από το 2013, όταν καταργήθηκε με το 20 μηνύονιο ο Οργανισμός Εργατικής Κατοικίας.

Οι παροχές που σχεδιάζεται να ενεργοποιηθούν είναι η επιδότηση ενοικίου και η επιχορήγηση για την απόκτηση πρώτης κατοικίας με επιδοτούμενα δάνεια αλλά και με τη μέθοδο rent to own, δηλαδή με συμφωνία ενοικίασης για ορισμένο χρονικό διάστημα και δυνατότητα αγοράς πριν από τη λήξη της μίσθωσης. Προβλέπεται επίσης η κατασκευή, ανακατασκευή και παραχώρηση-ενοικίαση κοινωνικών κατοικιών με συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (ΣΔΙΤ).

Τα νέα προγράμματα, που θα σχεδιαστούν με βάση τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές, χαρακτηρίζονται έξυπνα και στοχευμένα, με σκοπό τη διευκόλυνση των νέων και των ζευγαριών που ξεκινούν τη ζωή τους.

Υπενθυμίζουμε ότι παρά την κατάργηση των στεγαστικών προγραμμάτων οι εργαζόμενοι του ιδιωτικού τομέα εξακολούθησαν έως το 2020 να καταβάλλουν τις εισφορές υπέρ των φορέων.

Τα δύο τελευταία χρόνια η υποχρέωση καταβολής εισφοράς έχει ανασταλεί καθώς η σωρευτική μείωση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 3,90 ποσοστιαίες μονάδες προήλθε από τις κρατήσεις υπέρ της ανεργίας, του τέως Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας και του Λογισμισμού Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΛΑΕΚ).

Έτσι, στον ειδικό λογαριασμό του ΟΑΕΔ στην Τράπεζα της Ελλάδος έχει συσσωρευτεί ένα δόλου ευκαταφρόνητο αποθεματικό ύψους περίπου 2 δισ. ευρώ το οποίο «λιμνάζει» για πολλά χρόνια.

Ωστόσο, δεν είναι αυτονόητο ότι το αποθεματικό προορίζεται για τη στεγαστική πολιτική, καθώς το σχέδιο νόμου του υπουργείου Εργασίας με τίτλο «Δουλειές Ξανά: Αναδιοργάνωση Δημόσιας Υπηρεσίας Απασχόλησης» προβλέπει την κατάργηση της αυτοτέλειας των κλάδων και των λογαριασμών. Αυτό σημαίνει ότι οι πόροι των φορέων που έχουν συγχωνευτεί στον ΟΑΕΔ (Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης, όπως μετονομάστηκε) μπορούν να χρησιμοποιούνται για την επίτευξη και άλλων σκοπών του Οργανισμού, όπως τα προγράμματα απασχόλησης και η κατάρτιση.

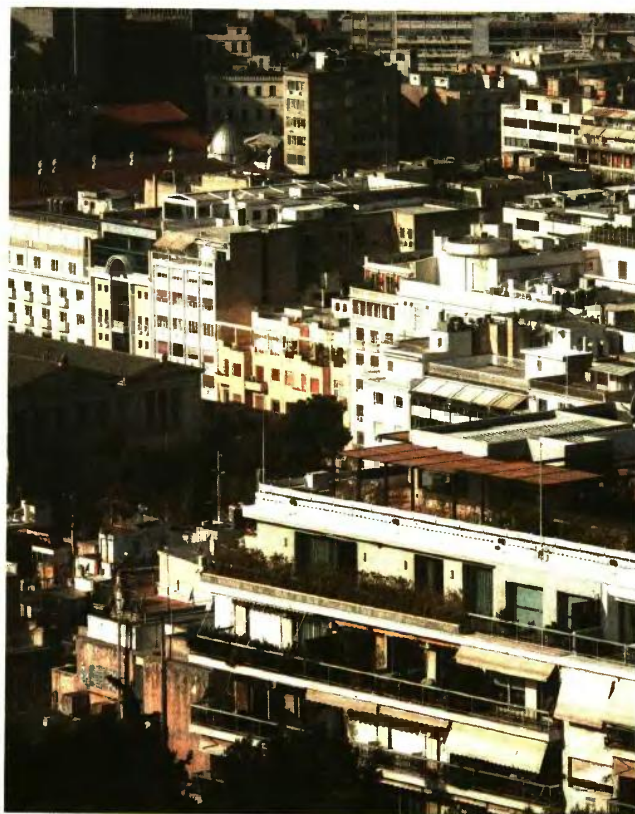
Άλλωστε είναι σαφές ότι το υπουργείο Εργασίας έχει δώσει έμφαση στα προγράμματα απασχόλησης-κατάρτισης και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων εργα-

Πώς θα επιχορηγηθεί η πρώτη κατοικία για νέα ζευγάρια

Τα νέα προγράμματα του ΟΑΕΔ προβλέπουν επιδότηση ενοικίου και επιχορήγηση για την απόκτηση πρώτης κατοικίας με επιδοτούμενα δάνεια αλλά και με τη μέθοδο rent to own

Tns
ΜΑΙΡΗΣ
ΛΑΜΠΑΔΙΤΗ
lampadith@yahoo.gr

Με το σχέδιο νόμου «Δουλειές Ξανά» ο ΟΑΕΔ έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει ακίνητα και δομημένα ακίνητα, συμπράττοντας με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για την ανέγερση ακινήτων, με σκοπό τη στεγαστική προστασία των εργαζόμενων και των οικογενειών τους

ζαζόμενων και ανέργων κάνοντας χρήση κονδυλίων έως 2 δισ. ευρώ από το Ταμείο Ανάκαμψης και τα ΕΣΠΑ, καθώς οι χαμηλές δεξιότητες είναι το αδύνατο σημείο της ελληνικής αγοράς εργασίας. Αντίθετα, η ισπανική κυβέρνηση θα χρησιμοποίησει μέρος της χρηματοδότησης του Ταμείου Ανάκαμψης για την ανέγερση 10.000 κοινωνικών κατοικιών.

Εναλλακτικές πολιτικές

Πάντως το σχέδιο νόμου «Δουλειές Ξανά» παρέχει ευελιξία στον ΟΑΕΔ προκειμένου να υλοποιήσει εναλλακτικές πολιτικές για τη στέγαση. Συγκεκριμένα στον Οργανισμό δίνεται η δυνατότητα:

1 Να αποκτά αδόμενα και δομημένα ακίνητα, συμπράττοντας με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς για την ανέγερση ακινήτων με σκοπό τη στεγαστική προστασία των εργαζόμενων και των οικογενειών τους.

2 Να αξιοποιήσει οικοπέδα-φιλέτα που έχει στην κατοχή του, όπως στην Κηφισιά (11 στρέμματα), στο Μαρούσι (12 στρέμματα) και στο Ρίο (87 στρέμματα) προκειμένου με τη συμπράξη δημόσιου και ιδιωτικού τομέα να ανεγερθούν σύγχρονες κατοικίες που θα διατεθούν σε νέα ζευγάρια με ευνοϊκούς όρους αποπληρωμής.

3 Να εκμισθώνει αδόμενα ακίνητα για περισσότερο από 20 έτη. Στην περίπτωση τέτοιας μίσθωσης, ο μισθωτής μετά από δημοπρασία αναλαμβάνει την οικοδόμηση. Για παράδειγμα, αν ανεγερθεί συγκρότημα 50 διαμερισμάτων και καταστημάτων, τα 35 θα διατεθούν σε δικαιούχους και τα 15 θα δοθούν προς εκμετάλλευση.

Οι απούντες δικαιούχοι και τα προστατευόμενα μέλη της οικογένειάς τους θα πρέπει να στερούνται ιδιόκτητες κατοικίες ή άλλων περιουσιακών στοιχείων, ικανών να εξασφαλίσουν τη στέγασή τους, ενώ λαμβάνονται υπόψη το ετήσιο εισόδημα και ο αριθμός των μελών της οικογένειας (πολύτεκνοι).

4 Η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης θα μπορεί επίσης να εκμισθώνει ακίνητά της, τα οποία δεν προορίζονται για άμεση στεγαστική συνδρομή των δικαιούχων, προς οικονομικούς φορείς που έχουν εμπειρία διαχείρισης και ανάπτυξης ακινήτων, με σκοπό τον προσπορισμό εσόδων που θα ενισχύσουν τις πολιτικές αρμοδιότητάς της με σκοπό την ενίσχυση του εργατικού δυναμικού.